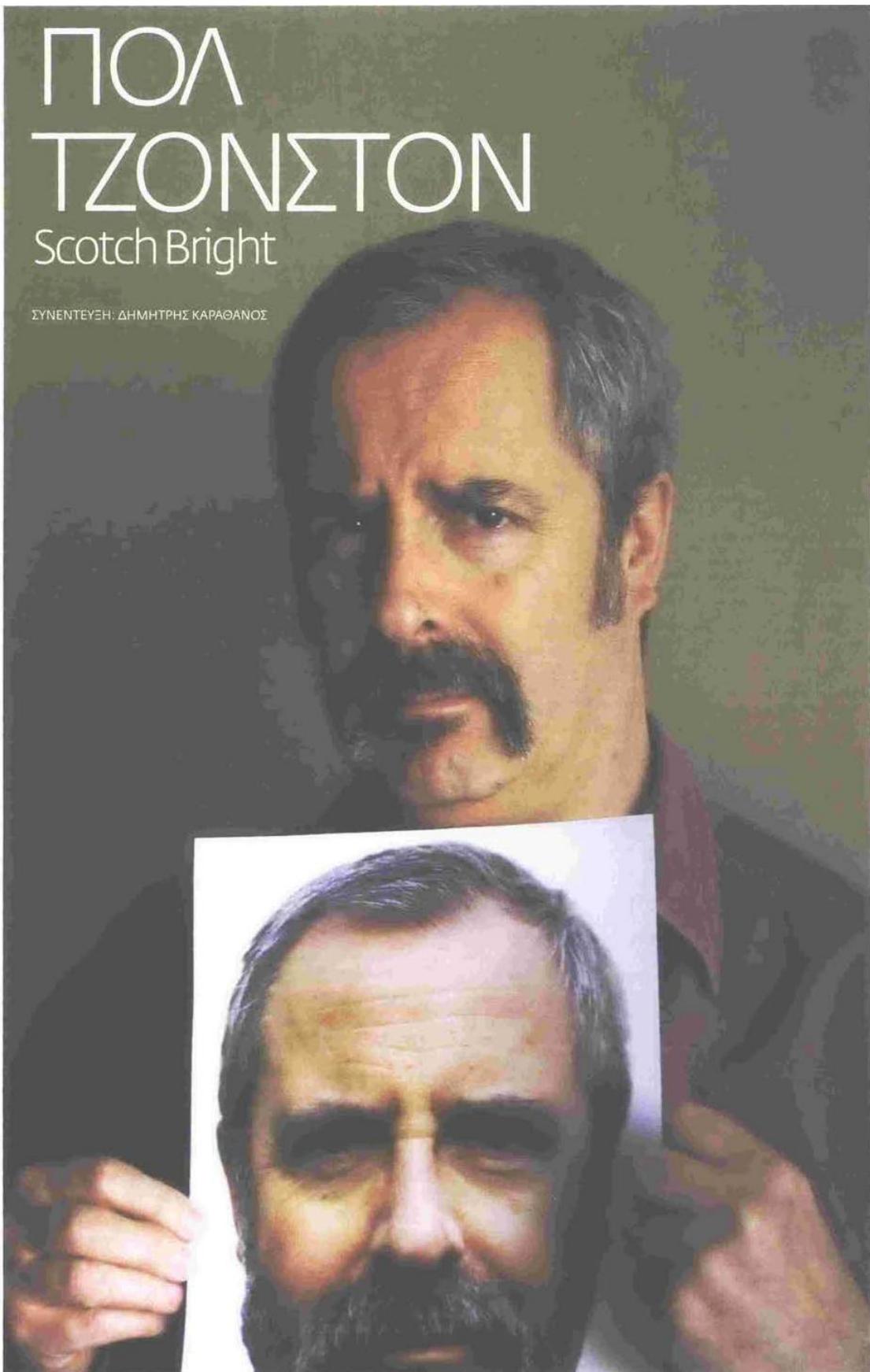

ΠΟΛ TZONETON

Scotch Bright

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΡΑΘΑΝΟΣ

Πολιτικά θρίλερ με ρίζες στην ιστορία από μια ξεχωριστή περίπτωση συγγραφέα. Ο Σκοτσέζος Πολ Τζόνσον διαγράφει διεθνή καριέρα, ενώ λατρεύει την Ελλάδα, την οποία τοποθετεί στο επίκεντρο των μυθιστορημάτων του. Θέλουμε να μάθουμε περισσότερα.

Με καταγωγή από το Εδιμβούργο, ο Πολ Τζόνσον από την εντρύφησε στα ομηρικά έπη σε νεαρότατη ηλικία, σπουδάσεις αρχαία στην Οξφόρδη, μεταπήδησε στη μελέτη νεοελληνικών και σύγχρονης ελληνικής λογοτεχνίας και καλλιέργησε τη σχέση του με τη χώρα μας σε τέτοιο βαθμό, ώστε να την υιοθετήσει ως αφηγηματικό καμβά των μυθιστορημάτων του εγχειρημάτων. Ο ήρωας του, ο ντετέκτιβ Άλεξ Μάυρος, ανακαλεί τη χρυσή εποχή του νουάρ και του αμερικανικού hardboiled. Είναι ένας οριακά περιθωριακός αντιήρωας με έφεση στην υποθέσεις συγκαλυψης εξαιτίας προσωπικών βιωμάτων - όχι χάσει έναν αδελφό στα χρόνια της χούντας. Η σκοτεινή πτυχή του παρελθόντος που διαλέγει να αναδειχεί στο νέο του έργο, «Το στίγμα της προδοσίας», εστιάζει στην περίοδο του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και στις δραματικές πρώτες ημέρες της Μάχης της Κρήτης.

Επιστρέφετε στα ελληνικά βιβλιοπωλεία έπειτα από μια πρώτη δειλή απόπειρα προ δεκαετίας. Πιστεύετε ότι οι αναγνώστες θα έχουν αλλιώτικη διάθεση απέναντι στο έργο σας αυτή τη φορά; Η επιστροφή του Άλεξ Μάυρου στην Ελλάδα με ενθουσιασμό. Δεν μπορώ ποτέ να προβλέψω την υποδοχή του κοινού. Οπωσδήποτε είναι μια νέα αρχή.

Κεντρικό σημείο του μυθιστορήματος καταλαμβάνει η Μάχη της Κρήτης, για την οποία έχετε δηλώσει ότι «δεν θα έπρεπε ποτέ να έχει διεξαχθεί». Γιατί; Βασικός στόχος μου ήταν να εξετάσω και να αναλώσω τις επιπτώσεις των ξένων επεμβάσεων στην ελληνική κοινωνία. Καθώς πιστεύω ότι οι έλληνες μυθιστοριογράφοι είναι αρμόδιοτεροι να εξετάσουν τις εισατερικές έριδες που προκάλεσαν την εμπλοκή, προτίμησα να εστιάσω στη στρατηγική των ξένων. Οι Γερμανοί και οι Ιταλοί δεν είχαν κανέναν λόγο να εισβάλουν στην Κρήτη, αν μη τι άλλο επειδή η απόπειρά τους ήταν μοιραία λανθασμένη. Κατόρθωσαν να υποτάξουν το νησί, ωστόσο θυσίασαν αμέτρητες δυνάμεις. Επόρειτο για κολοσσαίο λάθος. Από την άλλη πλευρά, οι Βρετανοί με τους συμμάχους υποχρεώθηκαν από τον Ταύροτον να υπερασπιστούν την Κρήτη με ελλιπή εφόδια, τη στιγμή που ο Ρόμελ οργάζει στη βόρεια Αφρική. Το να εξοπλίσουν τους Κρητικούς και να τους αφήσουν να πολεμήσουν μόνοι τους θα ήταν η καλύτερη επιλογή. Στην πραγματικότητα, μια τέτοια τακτική θα προέξουνε ακόμη μεγαλύτερες γερμανικές απώλειες.

Η ιστορία ξεδιπλώνεται μέσα από ποικίλους χαρακτήρες: έναν γερμανό αλεξιπτωτιστή, έναν βρετανό βετεράνο της μάχης και ασφαλώς υπό το πρίσμα των ντόπιων κατοίκων και στρατιωτών. Δίνοντας τότες πολλές διαφορετικές οπτικές επιδιώκετε να δείξετε ότι ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος ήταν περισσότερο πολύπλοκος από μια μάχη ανάμεσα στο καλό και το κακό: Ασφαλώς και επρόκειτο για

σύγκρουση του καλού με το κακό, αλλά η αποτίμηση αυτή δεν είναι επαρκής. Ακόμη και οι ακραίφνεστεροι αριστεροί θα συμφωνούσαν ότι ο Στάλιν ήταν τύραννος, όσο και απαράιτης ούμασχος. Ξετυλίγω την ιστορία μου μέσω γερμανών και βρετανών στρατιωτικών, κανές από τους οποίους δεν προέκυψε ιδιαίτερα πρωκός. Θαυμάζω τα όσα έκαναν οι σύμμαχοι για την αντίσταση, πιστεύω όμως ότι πολλές ζωές θα είχαν ασθεί εάν γεγονότα σαν την απαγόρηση της στρατηγικού Κράπιν είχαν αποφευχθεί.

Με εφτά βιβλία του Άλεξ Μάυρου ήδη στο ρεζουμέ σας, θα λέγατε ότι η Ελλάδα προσφέρεται ως σκηνικό για την αστυνομική λογοτεχνία; Η θάλασσα, ο ήλιος, δύλια αυτή τη φωταφία... Κομματάκι δύσκολο να τη φανταστούμε σαν τόπο εγκλημάτων, σε αύγκριση, για παράδειγμα, με τη ζοφερή Σκανδιναβία.

Το ενδιαφέρον μου για τη χώρα σας είναι διαχρονικό, και ποτέ δεν ζέμεινα από θέματα. Άλλωστε, η πραγματικότητα είναι πιο αλλοκότη από τη μυθιστορία. Θυμάστε εκείνη την κύριο στην ηλιόλουστη Σαντορίνη που πρίνεις το κεφάλι της συζύγου του προ επών και έκοβε βόλτες στον δρόμο επιδεικνύοντά το; Το έγκλημα συμβαίνει παντού και σε πολλά επιπέδα. Οι θεοί της ελληνικής μυθολογίας ήταν μια περίφημη συμμορία αχρεών.

Η μαγνητική έλξη σας προς την Ελλάδα ξεκίνησε από ένα χαρτόδετο Penguin της «Οδύσσειας» που διαβάσατε μικρός και σας σδήγησε μέχρι της ελληνικής σπουδής στην Οξφόρδη, τον γάμο με Ελληνίδα και την ανατροφή των παιδιών σας εδώ. Είστε ευχαριστημένος από την πορεία των γεγονότων; Συνέβησαν τόσα πολλά, που αναρωτιέμαι αν είχα τον παραμικρό ελέγχο στην εξέλιξη τους. Ενδεχομένως είχα μια έφεση προς ένα λιγότερο καταθλιπτικό κλίμα από το σκοτσέζικο - λογοτεχνία τουλάχιστον διαθέτουμε και εμείς, έστω και όχι στο επίπεδο του Ομήρου, όποτε κάτι αλλο με τράβηξε εδώ. Έχεις 6 μήνες στην Ελλάδα στα 18 μου και αγάπησα πολλά πράγματα: το παρελθόν της αλλά και τη σύγχρονη γλώσσα, τη μουσική, το φαντόγιο, την ποίηση. Αυτές είναι οι ρίζες της ερωτικής σχέσης μου με την Ελλάδα. Εννοείται, βέβαια, πως διλογία σε περνούν περιστασιακές κρίσεις.

Εφορμώντας από τον Κόναν Ντόιλ, θα έλεγα πως το νουάρ οφείλει πολλά στους σκοτεινούς μυθιστοριογράφους. Τι το ιδιαίτερο έχει η πατρίδα σας, ώστε να μας χαρίζει κάθε τόσο δημιουργούς σαν τον Iain Rānkin και τον Φίλιπ Κερ; Δεν ξέρω αν έχουμε καλύτερους συγγραφείς αστυνομικού από τους άλλους. Διαθέτουμε όμως οπωσδήποτε αναρίθμητους! Γενικόλογάντας, αυτό που μας διακρίνει από τις υπόλοιπες χώρες είναι το ενδιαφέρον μας για

την κοινωνική δικαιοσύνη, καθώς και ένας ουνδυσιασμός χιούμορ και μελαγχολίας, που είναι παραδόξως ελληνοπρεπής.

Κάτι σημαντικό που ίσως οι νέοι αναγνώστες σας αγνοούν: εκτός από τις ιστορίες του Μαύρους, γράψατε πάμπολλες ιστορίες με πρωταγωνιστή τον Κουίντ Νταλρίμπλ, τοποθετημένες σε μια φουτουριστική Σκοτία στα 2020, καθώς και ένα κουαρτέτο μυθιστορημάτων με τον χαρακτήρα Ματ Γουέλς - όπου ο συγγραφέας αστυνομικών μετατρέπεται σε τετέκτιβ. Απολαμβάνετε τη μετάβαση σε διαφορετικά πρόσωπα και εποχές; Όντως χαιρόμαι την εναλλαγή. Το διάστημα αυτό γράφω το έκτο βιβλίο του Νταλρίμπλ, ενώ έχω επινοήσει και ένα νέο χαρακτήρα, τον Σαμ Αλεξάντερ. Τα βιβλία του Ματ Γουέλς ξεκίνησαν σαν σάτιρα, εντέλει ήμως το κοινό τις πήρε στα σοβαρά.

Ο εργασιακός σας ρυθμός είναι ακατάπαυστος. Ολοκληρώσατε τρεις ιστορίες του Μαύρους σε διάστημα δύο ετών. Σας είναι τόσο εύκολο το γράψιμο; Έχει μήπως να κάνει με τα σοβαρά προβλήματα υγείας που αντιμετωπίσατε στο παρελθόν; Μια προσέγγιση του τύπου «αδράξε τη μέρα»; Carpe diem; Πολύ πιθανόν. Σκοπεύω να γράψω τρία μυθιστορήματα προσεχές έτος. Ευτυχώς είμαι γρήγορος. Έχοντας αντικρίσει τον θάνατο καταπρόσωπο τρεις φορές - και έχοντας διασωθεί πολλά μετάμφεται από σουδαίους έλληνες γιατρούς- έχει κάνει οπωσδήποτε θαύματα στην προσέγγισή μου περί εκπλήρωσης του πεπρωμένου.

Το «Στίγμα της προδοσίας» του Πολ Τζόνσον κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Ψυχογός. Ο συγγραφέας θα συναντήσει το κοινό του στις 5 Νοεμβρίου στις 19:30 στον Ιανό της Αριστοτέλους στη Θεσσαλονίκη, σε μια εκδήλωση την οποία επιμελείται και παρουσιάζει το SOUL.

